

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/40/2025
Identifikačné číslo spisu: 6121446732
Dátum vydania rozhodnutia: 22.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6121446732.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozska 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozska 2, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1/ T. H., narodenému XX. E. XXXX, C. XX a 2/ Y. H., narodenej XX. R. XXXX, C. XX, obidvoch právne zastúpených JUDr. Ing. Adriánom Cupákom, advokátom, Svidník, Goldbergera 249/1, o zaplatenie 14.678,09 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-5Csp/114/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. augusta 2024 č. k. 2CoCsp/22/2024-313, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov rozsudkom zo dňa 23. februára 2024 č. k. SK - 5Csp/114/2021 - 266 zamietol žalobu a žalovaným priznal proti žalobcovi v plnom rozsahu náhradu trov konania, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

1.1. Výkonaným dokazovaním bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. uzatvoril so žalovanými dňa 15. 07. 2015 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 21.000 eur. Žalovaní napriek opakovaným výzvam (zo dňa 09. 07. 2020, 11. 08. 2020, 10. 09. 2020 a 22. 12. 2020) neplnili povinnosť platiť v stanovených termínoch dohodnuté splátky úveru, právny predchodca žalobcu preto v súlade so zmluvou a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pristúpil ku dňu 10. 08. 2020 k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Dňa 14. 12. 2020 bola medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalobcom uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky voči žalovaným, ktorá predstavovala ku dňu postúpenia sumu 17.737,57 eura a pozostávala z istiny vo výške 14.636,47 eura, z riadneho úroku vo výške 2.718,50 eura, z úroku z omeškania 340,98 eur a poplatkov 41,62 eur.

1.2. Aplikujú ustanovenia § 37 ods. 1, § 39, 52 ods. 1, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) a § 215 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie sumy 14.678,09 eura s prísl. zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Uviedol, že platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách vyžaduje kumulatívne splnenie všetkých tam uvedených podmienok. Pohľadávka, resp. jej časť môže byť postúpená o. i. len ak je splatná a až po predchádzajúcej písomnej výzve banky. Za písomnú výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je možné považovať oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Obsahom spisu sú štyri výzvy veriteľa na zaplatenie dlhu, z ktorých ani jedna neobsahuje upozornenie na omeškanie tej ktorej splátky. Listina zo dňa 10. 09. 2020 obsahuje poučenie o možnosti postúpenia pohľadávky, avšak žalobca nepreukázal jej doručenie žalovaným. Vývstali aj pochybnosti o dodržaní zákonnej 90-dňovej lehoty podľa §-u 92 ods. 8 zákona o bankách, keď pohľadávka žalobcu bola postúpená dňa 14. 12. 2020, takže výzva z 10. 09. 2020 musela byť doručená najneskôr 14. 09. 2020.

1.3. Zosplatenie úveru je podľa okresného súdu neplatným právnym úkonom v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre jeho neurčitosť a nejasnosť, nakoľko neobsahuje identifikáciu splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol peňažný dlh zosplatiť (využiť oprávnenie prislúchajúce mu podľa ust. § 53 ods. 9 v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka).

1.4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP a priznal žalovaným náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej iba „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. augusta 2024 č. k. 2CoCsp/22/2024-313 rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním žalobcu potvrdil a priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkázal (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

2.1. Vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa záveru súdu prvej inštancie o neplatnosti postúpenia pohľadávky odvolací súd zdôraznil, že v prípade zmlúv spotrebiteľského charakteru je potrebné zohľadniť § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý je špeciálnym ustanovením k § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo vyplývajúce z ust. § 565 OZ po kumulatívnom splnení dvoch podmienok. Prvou z nich je uplatnenie tohto práva veriteľom najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Druhou je povinnosť dodávateľa upozorniť spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva ešte pred zosplatením pohľadávky, v lehote nie kratšej ako 15 dní, adresovanou písomnosťou, ktorá sa ako jednostranný hmotnoprávny úkon musí dostať do dispozičnej sféry spotrebiteľa.

2.2. K argumentácii žalobcu ako odvolateľa o tom, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplývala povinnosť vo výzve spojenej s predčasným zosplatením úveru identifikovať splátku, pre nesplnenie ktorej došlo k predčasnej splatnosti úveru odvolací súd uviedol, že takáto požiadavka vyplýva z § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Každý platný právny úkon musí byť okrem iného určitý a zrozumiteľný. Odvolací súd poukázal na svoju rozhodovaciu prax prezentovanú v rozhodnutiach sp. zn. 7CoCsp/23/2023 (z ktorého odcitoval časť vysvetľujúce potrebu špecifikácie splátky úveru, pre nezaplatenie ktorej dochádza k jeho predčasnému zosplateniu), sp. zn. 2CoCsp/14/2024 a sp. zn. 22CoCsp/30/2023. Doplnil, že ak právny úkon zosplatenia neobsahuje konkretizáciu splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol peňažný dlh zosplatiť, vyvoláva to dôvodné pochybnosti o dodržaní zákonom stanovenej minimálnej lehoty troch mesiacov na uplatnenie tohto práva veriteľa, ako aj o tom, kedy začala plynúť premlčacia doba. Právny predchodca žalobcu oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 11. 08. 2020 oznámil žalovaným, že pristúpil k uplatneniu svojho práva v zmysle ust. § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, avšak oznámenie neobsahuje identifikáciu konkrétnej splátky, pre ktorú toto oprávnenie využil.

2.3. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/165/2022, v ktorom sa dovolací súd zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie v prípade postúpenia pohľadávky banky na tretí (nebankový subjekt) v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách

a odkázal na svoje skoršie rozhodnutie, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 60/2018.

2.4. Vychádzajúc z § 92 ods. 8 zákona o bankách odvolací súd skonštatoval, že zákon pre výzvu tam uvedenú nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti ani povinnosť banky osobitne oznámiť klientovi možnosť postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu. Banka nie je povinná osobitne upozorňovať resp. informovať klienta/dlžníka na skutočnosť, že po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie dlhu bude oprávnená postúpiť pohľadávku na inú osobu. Za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia do postúpenia pohľadávky musí uplynúť aspoň 90 dní, možno považovať aj písomnú výzvu banky na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pohľadávku postúpi, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť.

2.5. Z vyššie uvedeného vyplýva, ako uviedol vo svojom rozsudku odvolací súd, že banka svoju pohľadávku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere postúpila na žalobcu pred termínom konečnej splatnosti úveru, čo je v rozpore s ust. § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a tiež § 92 ods. 8 zákona o bankách.

2.6. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, keďže na základe ním podaného odvolania odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Preto odvolací súd úspešným žalovaným priznal voči žalobcovi trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b), c) Civilného sporového poriadku. Za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku žalobca (vychádzajúc z obsahu jeho dovolania ako ustanovuje § 124 CSP) označil nepredvídateľné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, a tým pádom jeho arbitrárnosť. V prípade dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku za právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vymedzil žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v podstate otázku, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách vyžaduje pri postúpení pohľadávky kvalifikovanú výzvu banky dlžníkovi, obsahujúcu presné stanovenie splátky, od ktorej sa zosplatenie odvíja. Za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP) označil dovolateľ otázku, či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje, resp. v podaní, ktorým upozorňuje na možné uplatnenie tohto práva v súlade s § 53 ods. 9 OZ uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku hodlá pristúpiť, resp. pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky a či jej prípadné neuvedenie spôsobuje neplatnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ. Vo vzťahu k tejto otázke uviedol, že dovolanie cit.: „odôvodňuje preventívne aj v súlade s § 421 ods. 1 písm. b) CSP v prípade, ak by odvolací súd otázku ohľadom povinnosti špecifikácie splátky vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti a vo výzve pred zosplatením a jeho právny názor prezentovaný okrem iného vo vyššie citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 30. 01. 2024 nepovažoval za ustálený“.

3.1. Na zdôvodnenie vady zmätočnosti ako dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ uviedol, že závery odvolacieho súdu uvedené v odôvodnení jeho rozsudku sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry a judikatúry čo neprispieva k právnej istote. Rozhodnutie odvolacieho súdu označil za nespravodlivé, chrániace spotrebiteľa v rovine zamietnutia žaloby za každú cenu a vyhľadávania dôvodov neplatnosti právneho úkonu oproti spravodlivému súdnemu rozhodnutiu rešpektujúcemu aj práva veriteľa.

3.2. Pri uplatnení dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ tvrdil, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (aj) pri riešení (prvej dovolacej) otázky, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách vyžaduje pri postúpení pohľadávky kvalifikovanú výzvu banky dlžníkovi, obsahujúcu presné stanovenie splátky, od ktorej sa zosplatenie odvíja. V jadre rozsiahleho zdôvodnenia takto uplatneného dovolacieho dôvodu uviedol, že podľa odvolacieho súdu možno za výzvu pred postúpením pohľadávky považovať výzvu banky klientovi na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky. Krajský súd podľa dovolateľa opomenul, že výzvou podľa uvedeného ustanovenia zákona môže byť aj výzva realizovaná po konečnej splatnosti

úveru, ktorá žiadnu špecifikáciu splátky nemôže obsahovať. Ide o výklad § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorý je pridaním ďalšej náležitosti nad rámec výzvy na zaplatenie aspoň časti omeškaného peňažného záväzku v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. V tejto súvislosti poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/165/2022, 1Cdo/154/2022, 1Cdo/4/2020, alebo rozsudky sp. zn. 7Cdo/26/2017, 1Cdo/147/2017 - R 60/2018, 8Cdo/169/2020, 8Cdo/139/2020, ktoré nevyžadujú, aby výzva podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách bola kvalifikovaná.

3.3. Za druhú právnu otázku, (aj) od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP) označil dovolateľ otázku, či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje, resp. v podaní, ktorým upozorňuje na možné uplatnenie tohto práva v súlade s § 53 ods. 9 OZ uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku hodlá pristúpiť, resp. pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky a či jej prípadné neuvedenie spôsobuje neplatnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/123/2022, v ktorom sa dovolací súd nestotožnil s názorom, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplateniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatenia dlhu. V uznesení sp. zn. 5Cdo/197/2022 dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k opačnému záveru, podľa ktorého pre platnosť úkonu zosplatenia podľa § 565 a § 53 ods. 9 OZ je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už vo výzve (upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú môže jednorazovo a predčasne splatiť celý dlh. Žalovaní v posudzovanom spore boli pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v omeškaní s úhradou dohodnutých mesačných splátok viac ako 3 mesiace a na možnosť banky vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru boli upozornení opakovane, predovšetkým výzvou z 09. 07. 2020 a podaním z 11. 08. 2020 označeným ako oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Žalobca mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru jedine pre nezaplatenie splátky splatnej 25. 04. 2020, s ktorou boli žalovaní v omeškaní viac ako 3 mesiace. Veriteľ podľa dovolateľa nie je povinný vedieť správne právne posúdiť, pre nesplnenie ktorej splátky uplatňuje právo podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 OZ (ide o právnu otázku), jeho povinnosťou je iba vymedziť skutkový stav.

3.4. Dovolateľ ďalej uviedol, že v zmysle vyššie uvedeného dovolanie odôvodňuje preventívne aj ustanovením § 421 ods. 1 písm. b) CSP v prípade, ak by dovolací súd právny názor prezentovaný v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 o povinnosti špecifikácie splátky vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti a vo výzve pred zosplatením nepovažoval za ustálený.

3.5. V ďalšej časti dovolania žalobca podporne poukázal na novelizáciu § 53 Občianskeho zákonníka účinnú od 01. 11. 2024 a tvrdil, že prejav vôle je neurčitý len v prípadoch jeho nie istého obsahu. Z obsahu zosplatenia je zrejma vôľa veriteľa, aby nastala splatnosť celej pohľadávky pre nedodržanie platobnej disciplíny dlžníka, čo znemožňuje posúdiť uvedené právne úkony ako neurčité. Nakoľko nedošlo k postúpeniu tzv. živého úveru, v konaní nie je sporné splnenie zákonných podmienok platného postúpenia pohľadávky a žalobca je plne aktívne vecne legitímovaný.

4. Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) zistil, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Následne skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) prípustné, zaoberal sa preto jeho dôvodnosťou.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie

zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. K nedostatočnému odôvodneniu dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu napadnutého dovolateľom treba uviesť, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. K jeho naplneniu dochádza tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán, ale iba významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Ruiz Torija c. Španielsko, Hiro Balani c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko, Higgins c. Francúzsko).

8. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 245/2022 zo dňa 20. septembra 2022 vyplýva, že „arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).“

9. K porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane sporu odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie (viď napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/226/2011, 4Cdo/125/2018, 4Cdo/345/2020).

10. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 393 CSP a nemožno ich považovať za neodôvodnené či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Súd aj v opravnom konaní musí dať odpoveď iba na tie námietky uvedené v opravnom prostriedku, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Rozhodnutia okresného a krajského súdu nemožno považovať z dôvodov nižšie uvedených ani za prekvapivé.

11. Odôvodnenie rozsudkov súdov nižších inštancií (uvedenú stručne v bodoch 1 a 2 tohto rozsudku dovolacieho súdu) zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov (náležitosti a dátum uzavretia úverovej zmluvy, porušenie zmluvnej povinnosti riadne splácať úver žalovanými, výzvy na splácanie dlhu, tvrdené vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a následné postúpenie pohľadávky na žalobcu z jeho právneho predchodcu) a právnymi závermi (nedostatok aktívnej legitímácie dovolateľa ako dôsledok postúpenia pohľadávky neplatného pre rozpor so zákonom a neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru). V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, súdy ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdili a náležite vyhodnotili. Argumentácia okresného aj odvolacieho súdu je koherentná a ich rozhodnutia sú konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v nich zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolateľ v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní

pred súdmi nižších inštancií.

12. Dovolací súd po zistení, že konanie pred súdom prvej inštancie ani konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

13. Dovolanie je v zmysle § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. Otázka relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP musí byť otázkou právnou (§ 432 ods. 1 CSP), nie skutkovou. Zároveň musí ísť o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním (jej vyriešenie viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu). Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

15. Právna otázka v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

16. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

17. V prípade, ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c) CSP, je jeho (procesnou) povinnosťou: a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b) označením konkrétnych (odlišných, aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že dovolateľ je „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“.

18. Súdny nižších inštancií dospeli k záveru o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu vychádzajúc z dvoch skutočností: 1/ pohľadávka v čase jej postúpenia nebola splatná pre neplatnosť zosplatnenia úveru v dôsledku neoznačenia splátky, pre nezaplatenie ktorej k nemu malo dôjsť a 2/ z neplatnosti postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktoré okrem splatnosti pohľadávky vyžaduje aj

pisomnú výzvu banky, za ktorú v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je možné považovať oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru.

19. V uznesení z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022 Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval otázku začiatku plynutia premlčacej doby pri predčasne zosplatnenom spotrebiteľskom úvere. Otázkou povinnosti veriteľa špecifikovať splátku, pre nezaplatenie ktorej pristupuje k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru v podaní, ktorým tento právny úkon činí, sa teda dovolací súd v tomto rozhodnutí nezaoberal.

20. Uznesením z 26. júna 2024 sp. zn. 5Cdo/197/2022 dovolací súd zrušil rozhodnutie okresného aj odvolacieho súdu pre porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces, teda z procesných dôvodov (§ 420 písm. f) CSP) bez toho, aby sa zaoberal správnosťou riešenia dovolateľom nastolenej právnej otázky. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií zistil dovolací súd o. i. aj v tom, že sa vôbec nezaoberali skutočnosťou, či určenie konkrétnej splátky, pre ktorú hrozí zosplatnenie, nie je nevyhnutnou náležitosťou výzvy (upozornenia) podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ (t. j. nie oznámenia o zosplatnení úveru pozn. dovolacieho súdu).

21. Problematiku potreby špecifikácie splátky, pre nezaplatenie ktorej využíva veriteľ svoje oprávnenie vyhlásiť úver za splatný skôr, pred uplynutím dohodnutej doby splatnosti úveru, riešil najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach. Záver, ku ktorému došiel, je uvedený v prvej právnej vete rozhodnutia č. 34/2025 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (č. 3/25), ktorá znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)“. Tým došlo k ustáleniu právneho názoru a rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. októbra 2020 č. k. I. ÚS 115/2020), ktorý potom posudzoval dovolateľom nastolenú právnu otázku nie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP (a nie ani podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ako preventívne uvádzal dovolateľ), ale podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Súdov nižších inštancií správne vychádzali pri rozhodovaní z toho, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru žalovaných oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 11. 08. 2020 nie je určité pre absenciu presného označenia nezaplatenej splátky úveru, pre ktorú veriteľ svoje právo uplatňuje, takže sa neodklonili od (medzičasom) ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

22. Vzhľadom na formuláciu dovolacej otázky žalobcom, ktorý nastolil otázku povinnosti veriteľa uviesť, pre ktorú konkrétnu splátku hodlá pristúpiť, resp. pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky v podaní, ktorým uplatňuje svoje právo podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, resp. v podaní, ktorým upozorňuje na možné uplatnenie tohto práva v súlade s § 53 ods. 9 OZ a či jej prípadné neuvedenie spôsobuje neplatnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ dovolací súd dáva do pozornosti, že súdy nižších inštancií sa zaoberali iba povinnosťou označenia nezaplatenej splátky v právnom úkone, ktorým veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. V konaní neriešili povinnosť veriteľa označiť túto splátku už v upozornení na uplatnenie jeho práva podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ, preto ani dovolací súd na túto časť dovolacej otázky z dôvodu neprípustnosti dovolania neodpovedá.

23. Vo vzťahu k prvej dovolateľom nastolenej otázke (bod 3.2. tohto uznesenia) dovolací súd uvádza, že síce ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil, ale vzhľadom na jej vyriešenie nezaložil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Súd prvej inštancie došiel k záveru, že za písomnú výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je možné považovať oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Odvolací súd (viď bod 2.4. tohto rozsudku) došiel k záveru, že vychádzajúc z § 92 ods. 8 zákona o bankách za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia do postúpenia pohľadávky musí uplynúť aspoň 90 dní, možno považovať aj písomnú výzvu banky na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky. Z výzvy na zaplatenie musí byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť. Uvedené závery sú len jedným z dvoch dôvodov, z

ktorých súdy nižších inštancií vyvodili neplatnosť postúpenia pohľadávky (druhým bola práve skutočnosť, že pohľadávka v čase postúpenia nebola splatná ako je uvedené zhora). Dovolací súd konštatuje, že v danej situácii je dovolateľom nastolená prvá dovolacia otázka iba akademická a jej zodpovedanie by posunulo dovolacie konanie do výlučne akademickej roviny.

24. Nad rámec uvedeného, ale dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025, v zmysle ktorého ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.

25. Zosumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd, na základe dôvodov uvedených dovolateľom a posudzujúc dovolanie aj podľa obsahu (§ 124 CSP) dospel k záveru, že je nie daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, čo zakladá dôvod pre odmietnutie dovolania. Vzhľadom na súčasne uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, naplnenie ktorého dovolací súd nezistil, však dovolací súd dovolanie ako celok podľa § 448 CSP zamietol.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní boli plne úspešní žalovaní, ktorým trovy dovolacieho konania nevznikli. Dovolací súd im preto voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.